

Na osnovu člana 134 stav 3 Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza ("Službeni list CG", broj 1/14), Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, donijelo je i

Pravilnik o uslovima za žičare za prevoz lica

Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 42/2014 od 10.10.2014. godine, a stupio je na snagu 18.10.2014.

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se zahtjevi za projektovanje i građenje žičara za prevoz lica, zahtjevi za opremu, uređaje žičare i opremu stanica za održavanje žičara, uslovi za organizovanje prevoza i bezbjedno odvijanje saobraćaja.

Definicija žičare

Član 2

Žičara za prevoz lica (u daljem tekstu: žičara) je postrojenje sastavljeno od više komponenti, konstruisanih, proizvedenih, montiranih i stavljenih u upotrebu sa ciljem bezbjednog prevoza putnika.

Žičare se koriste za prevoz lica u vozilima ili sa vučnim uređajima, gdje se vožnja i/ili vuča ostvaruje pomoću užadi postavljenih duž trase.

Žičara se sastoji od infrastrukture žičare, podsistema žičare i bezbjedonosnih komponenti."

Infrastruktura žičare

Član 3

Infrastruktura žičare se posebno projektuje za svako postrojenje, a sastoji se iz trase žičare i neophodnih građevinskih objekata potrebnih za izgradnju i rad sistema, kao što su stanice i potporne konstrukcije duž trase, uključujući i temelje.

Podsistem i postrojenje žičare

Član 4

Podsistem žičare je skup komponenti postrojenja žičare koji čini jednu cjelinu sa zajedničkom funkcijom.

Podsistemi žičare obuhvataju:

1) užad i njihove spojeve;

2) pogone i kočnice;

3) mehaničke uređaje:

- zatezni uređaji za užad;

- mehanički uređaji u stanicama;

- mehanička oprema trase;

4) vozila koja se sastoje od:

- kabina, sjedišta ili vučnih uređaja;

- vješanja;

- vozniha kolica;

- stezaljki;

5) elektrotehničke uređaje:

- upravljačke, kontrolne i sigurnosne uređaje;

- komunikacijsku i informatičku opremu;

- opremu za zaštitu od groma;

6) spasilačku opremu:

- fiksnu spasilačku opremu;

- prenosivu spasilačku opremu.

Postrojenje žičare je postrojenje sa pogonskim užeom namijenjeno prevozu lica, koje obuhvata ugrađenu mašinsku i elektrotehničku opremu, sigurnosne komponente i podsisteme.

Bezbjedonosna komponenta žičare

Član 5

Bezbjedonosna komponenta je svaka komponenta, skup komponenti, podsklop ili sklop opreme i bilo kojeg uređaja, koji su ugrađeni u postrojenje žičare za potrebe osiguranja bezbjednosne funkcije i koji su utvrđeni bezbjednosnom analizom, čiji kvar ugrožava bezbjednost, život ili zdravlje lica, bez obzira da li se radi o korisnicima, licima koji njima upravljaju ili trećim licima.

Vrste žičara

Član 6

Žičare se dijele prema tehnološkim i tehničkim karakteristikama.

Žičare se prema tehnološkim karakteristikama dijele na:

1. uspinjače;

2. viseće žičare:

a) žičare sa povratnim kretanjem;

b) žičare sa kružnim kretanjem:

- žičare sa kružnim kretanjem kod kojih su vozila tokom rada rasklopivo pričvršćena na uže;

- žičare sa kružnim kretanjem kod kojih su vozila tokom rada stalno pričvršćena na uže;

3. ski - liftovi sa vučnim užetom:

- ski - liftovi sa vučnim užetom koji su trajno postavljeni na nekoj lokaciji;
- privremeno postavljeni ski-liftovi sa vučnim užetom nisko vođenim.

Uspinjača

Član 7

Uspinjača je žičara kod koje se vozila vuku pomoću jednog ili više užadi po posebno uređenoj trasi, a vozila se kreću na točkovima koji su prilagođeni trasi.

Viseća žičara

Član 8

Viseća žičara je žičara kod koje su vozila ovješena o jedno ili više užadi.

Viseće žičare nezavisne su od načina pomjeranja užadi, funkcije užadi, načina priključivanja vozila na uža i vrste vozila, a prema tipu vozila dijele se na: kabinske žičare i sjedeće žičare.

Viseća žičara dijeli se na žičare s povratnim kretanjem i žičare sa kružnim kretanjem.

Žičara s povratnim kretanjem je žičara kod koje se vozila između stanica kreću na način da se pomjeraju naprijed i nazad.

Žičare s povratnim kretanjem obično su opremljene sa dva zatvorena vozila ili grupama vozila trajno spojenih za vučno uža.

Žičara s kružnim kretanjem je žičara kod koje se vozila kreću na način da se pomjeraju uvijek u istom smjeru duž svoje trase.

Pričvršćivanje vozila na uža može se izvesti pomoću trajnih ili odvojivih stezaljki.

Ski-lift

Član 9

Ski-lift sa vučnim užetom je žičara koja vuče lica na skijama ili drugoj odgovarajućoj opremi koristeći vučne uređaje po vučnoj trasi.

Pričvršćivanje ski-lifta na uža može se izvesti pomoću trajnih ili odvojivih stezaljki.

Dokumentacije žičare

Član 10

Dokumentaciju žičare čine tehnička dokumentacija žičare, bezbjedonosna analiza, bezbjedonosni izvještaj i izjave o usklađenosti komponenti i podsistema žičare.

Tehnička dokumentacija treba da sadrži:

- 1) projekat žičare, izvođačke crteže i planove komponenti, podsklopova, sklopova, šeme spajanja i slično;
- 2) opise i objašnjenja koja su potrebna za tumačenje crteža i šema, kao i načina rada komponenti, podsistema i cijelog postrojenja;
- 3) sve podatke koje se odnose na karakteristike ugradnje i uputstva koja utvrđuju neophodne radne

uslove i radna ograničenja i sve podatke za nadzor, servisiranje i pridržavanje;

4) spisak usklađenih evropskih normi, koje se primjenjuju djelimično ili u potpunosti i opise rješenja utvrđenih ovim pravilnikom;

5) rezultate izvršenih projektnih proračuna, izvedenih ispitivanja;

6) izvještaje o ispitivanjima;

7) područje primjene komponente, odnosno podsistema.

Dokumentacija iz stava 1 ovog člana čuva se na žičarama.

Izuzeća u primjeni pravilnika

Član 11

Ovaj pravilnik ne primjenjuje se na:

- liftove i kose liftove;
- žičare namijenjene u poljoprivredne svrhe;
- terensku ili pokretnu opremu koja se koristi na sajmovima i/ili u zabavnim parkovima;
- žičare u rudnicima;
- terenska postrojenja koja se koriste u industrijske svrhe;
- užetom vučena plovila;
- zupčastu željeznicu;
- žičare koje se koriste kao radni uređaji, čije su konstrukcije i funkcionisanje uređeni posebnim propisima;
- ski-liftove sa vučnim užetom za skijanje na vodi.

II. USLOVI ZA PROJEKTOVANJE I GRAĐENJE ŽIČARA

1. Opšti uslovi

Opšti uslovi za bezbjednost lica

Član 12

Bezbjednost korisnika, lica koja upravljaju žičarama i trećih lica, je osnovni uslov pri projektovanju, konstrukciji i radu žičara.

Žičare treba da budu projektovane da rade i da se održavaju u skladu sa načelima koja se primjenjuju prema sljedećem redosljedu:

- otklanjanjem ili, ako to nije moguće, smanjivanjem opasnosti odgovarajućim postupcima pri projektovanju i građenju žičare;
- utvrđivanjem i sprovođenjem svih potrebnih mjera za zaštitu od opasnosti, koje nije bilo moguće otkloniti pri projektovanju i građenju žičare;
- određivanjem i navođenjem bezbjedonosnih mjera da bi se spriječila opasnost koju nije bilo moguće u potpunosti otkloniti mjerama iz al. 1 i 2 ovog stava.

Spoljašnji uticaji

Član 13

Žičare se projektuju i grade tako da omogućuju bezbjedan rad, pri čemu treba vodi računa o vrsti uređaja, prirodnim i fizičkim karakteristikama terena na koji su postavljene, okolini i atmosferskim i vremenskim uslovima, drugim objektima i preprekama koje se nalaze u blizini trase žičare, bilo na zemlji ili u vazduhu.

Određivanje dimenzija

Član 14

Infrastruktura žičare, njeni podsistemi i sve bezbjedonosne komponente žičare, treba da budu dimenzionisani, projektovani i građeni, tako da sa propisanim stepenom bezbjednosti podnose sva opterećenja koja su moguća u predviđenim uslovima, uključujući i one koji se pojavljuju kada uređaj nije u pogonu, kao i spoljašnje uticaje, dinamičke uslove, moguća preopterećenja i najnovija saznanja tehničkog razvoja, naročito u vezi odabira materijala.

Montaža

Član 15

Žičara, podsistemi i bezbjedonosne komponente, moraju biti projektovani i konstruisani na način koji osigurava bezbjednu montažu i gradnju.

Bezbjedonosne komponente trebaju biti projektovane tako da se konstrukcijom i odgovarajućim oznakama na konstrukciji spriječe greške pri montaži.

Bezbjednost sistema

Član 16

Bezbjedonosne komponente se projektuju, konstruišu i koriste na način koji osigurava da je u svakom trenutku omogućen besprijekoran rad i/ili bezbjednost uređaja, prema bezbjednosnoj procjeni, tako da je mogućnost kvara minimalna, a zadovoljen odgovarajući faktor bezbjednosti.

Žičara treba da je projektovana i konstruisana na način koji osigurava da se za vrijeme rada svaki kvar komponente, koji direktno ili indirektno utiče na bezbjednost, otkloni sprovođenjem odgovarajućih mjera.

Mjere bezbjednosti iz st. 1 i 2 ovoga člana treba da se primjenjuju tokom cijelog perioda između dva uzastopna planirana pregleda određene komponente.

Vremenski period između planiranih pregleda bezbjedonosnih komponenti treba da bude naveden u uputstvima za rad za upotrebu pojedine žičare.

Bezbjedonosne komponente ugrađene u žičare kao rezervni djelovi, treba da zadovoljavaju osnovne zahtjeve utvrđene ovim pravilnikom.

Projektom se utvrđuju mjere kojima se osigurava zaštita uređaja i lica od požara i u slučaju udara groma.

Bezbjedonosni uređaji

Član 17

Bezbjedonosni uređaji treba da otkriju, prijave i obrade svaku grešku na žičari koja bi mogla imati za

posljedicu kvar kojim bi se ugrožavala bezbjednost, kao i da predvide svaki potencijalni spoljašnji događaj koji može ugroziti bezbjednost.

Ručno isključenje uređaja treba da bude izvodljivo u svakom trenutku.

Žičara se može koristiti samo ukoliko su ispunjeni uslovi iz st. 1 i 2 ovog člana.

Zahtjevi tehničkog održavanja

Član 18

Žičara treba da je projektovana, konstruisana i građena tako da je moguće bezbjedno obavljanje redovnog i vanrednog održavanja i popravki.

Žičara treba da je projektovana i konstruisana tako da svaki uticaj na okolinu otrovnim gasovima, bukom ili vibracijama unutar i izvan uređaja bude u propisanim granicama.

2. Infrastrukturni zahtjevi

Trasa žičare

Član 19

Žičara treba da je projektovana tako da, obzirom na karakteristike terena i okoline, atmosferske i meteorološke uslove i sve objekte i prepreke koje su u blizini, bilo na zemlji ili u vazduhu, radi bezbjedno, i to na način da ne šteti okolini i ne ugrožava bezbjednost za vrijeme rada i održavanja, ili u slučaju spašavanja i evakuacije.

Bezbjedonosni pojas žičare obuhvata prostor ispod žičare i pojas sa obje strane tog prostora u kojem rad žičare može da ugrozi bezbjednost lica i imovine.

Širina i visina bezbjedonosnog pojasa određuje se zavisno od tehničkih karakteristika žičare, karakteristika terena, atmosferskih i meteoroloških uslova, objekata koji su u blizini žičare, bilo na zemlji ili u vazduhu.

Trasa žičare određuje se planskim dokumentom i prilikom njenog izbora vodi se računa da se izbjegavaju područja izložena sniježnim lavinama, odronu kamenja, odronu zemlje, jakom vjetru, ledenim kišama, opasnosti od požara i udarima gromova.

Između vozila ili drugih komponenti žičare i mogućih objekata ili prepreka u blizini, bilo na zemlji ili u vazduhu, s obzirom na visinsko, uzdužno i bočno kretanje vozila ili drugih komponenti žičare, pod najnepovoljnijim predviđenim uslovima rada, treba osigurati dovoljnu horizontalnu i vertikalnu udaljenost.

Udaljenost između vozila

Član 20

Pri određivanju najveće razdaljine između vozila i udaljenosti od terena treba uzeti u obzir vrstu uređaja, vrstu vozila i postupke spašavanja.

Ako se radi o otvorenim vozilima, uzima se u obzir mogućnost pada, kao i psihološki uticaji povezani sa visinom.

Najveća brzina vozila, najmanja razdaljina između njih, kao i njihovo ubrzavanje i kočenje, određuje se na način kojim se osigurava bezbjedan rad žičare.

Stanice i objekti

Član 21

Stanice i objekti na pruzi se projektuju, postavljaju i opremaju tako da osiguravaju stabilnost, omogućavaju bezbjedno vođenje užadi i vozila u svim uslovima rada i bezbjednost kod održavanja.

Područja za ulazak u vozila žičare i izlazak iz njih, projektuju se tako da osiguravaju bezbjednost saobraćanja vozila, vučnih uređaja i lica.

Kretanje vozila na stanicama treba da se odvija bez opasnosti za ljude, pri čemu treba uzeti u obzir da putnici i lica koja upravljaju žičarom svojim kretanjem mogu uticati na kretanje vozila.

Uslovi za postrojenja žičare, stanice, noseće stubove, temelje i drugu infrastrukturu, određuju se planskim dokumentom.

Ako se trasa žičare ukršta, paralelna je ili se nalazi u blizini željezničke pruge, puta, dalekovoda, aerodroma ili drugih žičara, primjenjuju se uslovi utvrđeni propisima iz oblasti izgradnje tih objekata, da bi se izbjegle međusobne smetnje i opasnosti, kao i omogućilo spasavanje i evakuacija lica sa trase žičare.

3. Zahtjevi za užad, pogone i kočnice i ostale mehaničke i električne uređaje

Užad i njihovi oslonci

Član 22

Prilikom postavljanja i održavanja užadi potrebno je obezbijediti:

- sprječavanje pucanja užadi i njihovih veza;
- da najmanje i najveće vrijednosti opterećenja užadi ne prelaze dozvoljene vrijednosti;
- osiguranje položaja na osloncima, sprečavanje njihovog iskliznuća sa oslonca i omogućavanje njihovog pregleda.

U slučaju iskliznuća užadi, preduzimaju se mjere koje će osigurati zadržavanje užadi i zaustavljanje žičare, bez opasnosti za lica.

Pogon žičare

Član 23

Pogon žičare treba da je dovoljno kvalitetan da osigura bezbjedan rad žičare i da je prilagodljiv različitim sistemima i načinima rada.

Pomoćni pogon

Član 24

Žičara treba da ima pomoćni pogon čije je energetske snabdijevanje nezavisno od energetskog snabdijevanja glavnog pogonskog sistema.

Pomoćni pogon nije potreban samo u slučaju ako je sigurnosna analiza pokazala da lica mogu jednostavno, brzo i sigurno napustiti vozila, prvenstveno vučne uređaje, i bez pomoćnog pogona.

Kočioni sistem

Član 25

U hitnim slučajevima na žičari treba biti omogućeno da se pogon žičare i/ili vozila u svakom trenutku zaustavi, čak i pod najnepovoljnijim uslovima opterećenja i kočenja pogonskog točka.

Zaustavni put treba da bude dužine propisane u zahtjevima za bezbjednost žičara, koji su sastavni dio tehničke dokumentacije žičara.

Usporenje treba da bude u odgovarajućim granicama koje osigurava bezbjednost lica, nesmetano kretanje i korišćenje vozila, užadi i drugih djelova postrojenja žičare.

Svaka žičara treba da ima dva ili više kočionih sistema, a svaki od njih treba da omogući zaustavljanje uređaja.

Kočioni sistemi djeluju međusobno usklađeno, odnosno na način da automatski zamjenjuju aktivni sistem ako njegov rad postane neaktivan.

Zadnji kočioni sistem vučnog užeta djeluje neposredno na pogonski točak, što se ne odnosi na vučne uređaje.

Žičare se opremaju opremom sa mehanizmom za zaključavanje i blokiranje, koji sprječava neželjeno pokretanje.

Upravljački i komunikacioni uređaji

Član 26

Upravljački uređaji se projektuju i konstruišu tako da budu bezbjedni i pouzdani, da podnose normalna radna opterećenja i spoljašne uticaje, kao što su: vlaga, ekstremne temperature ili elektromagnetne smetnje, i da ne uzrokuju opasne situacije, ni greške u radu.

Za međusobnu komunikaciju zaposlenih lica i obavještanje lica u hitnim slučajevima, žičare treba da imaju odgovarajuće komunikacione uređaje.

4. Zahtjevi za vozila i vučne uređaje

Vozila i vučni uređaji

Član 27

Vozila i/ili vučni uređaji treba da su konstruisani i opremljeni na način da u predviđenim uslovima rada ne može doći do pada ili ugrožavanja zaposlenih lica i lica koja koriste žičaru na bilo koji drugi način.

Djelovi za učvršćivanje vozila i vučnih uređaja treba da su dimenzionisani i konstruisani na način da u najnepovoljnijim uslovima ne oštećuju užad ili ne proklizavaju, osim ako proklizavanje ne utiče značajno na bezbjednost vozila, vučnih uređaja ili postrojenja žičare.

Vrata vozila se projektuju i konstruišu tako da je omogućeno njihovo zatvaranje i zaključavanje.

Pod i zidovi vozila projektuju se i konstruišu tako da u svim okolnostima izdrže pritisak i opterećenja lica koja koriste žičaru.

Ako se zbog sigurnosti rada u vozilu nalazi lice koje rukuje vozilom, tada u vozilu treba da bude i oprema koja je potrebna za rukovanje.

Vozila i/ili vučni uređaji, a posebno njihovi nosivi mehanizmi, projektuju se i konstruišu tako da osiguravaju bezbjednost lica koja vrše pregled i održavanje u skladu sa odgovarajućim uputstvima i propisima.

Uređaji protiv iskliznuća

Član 28

Ako su vozila opremljena rasklopivim steznim uređajima, preduzimaju se mjere da se bez opasnosti za korisnike zaustave sva vozila kod kojih su stezni uređaji bili nepravilno pričvršćeni za užad kod izlaza, a kod ulaza zaustave sva vozila koja nijesu bila odvojena od steznog uređaja i da se spriječi pad vozila.

Uspinjače i dvožične žičare, kod kojih to konfiguracija žičare dopušta, opremaju se automatskom kočnicom za zaustavljanje vozila na trasi u slučaju kidanja vučnog užeta.

Ako se ne može isključiti opasnost iskliznuća vozila drugim mjerama, vozilo mora biti opremljeno uređajem protiv iskliznuća, koji omogućuje zaustavljanje vozila bez opasnosti za ljude.

5. Zahtjevi za opremu stanica

Oprema stanica

Član 29

Stanice su do infrastrukture koje se sastoje od objekata sa tehničkom opremom i područja, odnosno platforme za prijem i otpremu lica koja koriste žičaru.

Pristup mjestu ukrcaja i iskrcaja lica, treba da bude sinhronizovan sa kretanjem i zaustavljanjem vozila tako da se omogući bezbjednost lica, posebno na područjima gdje postoji opasnost od pada.

Ako su žičare projektovane za prevoz djece i lica sa smanjenom pokretljivošću, stanica treba da bude opremljena posebnom opremom, tako da se tim licima omogući bezbjedno korišćenje žičare.

6. Operativno tehnički uslovi za održavanje, kontrolu ispravnosti i zaštitu i bezbjednost korisnika i zaposlenih lica

Bezbjednost rada i održavanje

Član 30

Postrojenja žičare upotrebljavaju se prema predviđenoj namjeni, tehničkim karakteristikama i definisanim uslovima pogona i rada u cilju bezbjednog rada i održavanja.

Uputstva za rad obuhvataju uputstva proizvođača.

Lica odgovorna za rad postrojenja treba da raspoložu odgovarajućim radnim sredstvima i pomagalicama i da budu osposobljena za taj posao.

Bezbjednost u slučaju kvara postrojenja

Član 31

Tehničkom dokumentacijom se prema vrsti žičare i okolini u kojoj se žičara nalazi, utvrđuju tehnički uslovi i mjere za osiguranje bezbjednosti lica za vrijeme kada postrojenje ne radi i kada se ne može brzo ponovo pokrenuti.

Radni prostor

Član 32

Pokretni djelovi, koji se obično nalaze na stanicama, konstruišu se i ugrađuju na način kojim se isključuje svaka opasnost za lica i imovinu.

Ako mjere iz stava 1 ovog člana nijesu dovoljne, pokretni djelovi opremaju se zaštitnim uređajima kojima se sprječava kontakt sa djelovima uređaja koji mogu prouzrokovati nesreću.

Zaštitni uređaji treba da budu takvi da se ne mogu jednostavno ukloniti ili onemogućiti njihov rad.

Osobe odgovorne za rad žičare

Član 33

Upravljač žičare, odnosno vlasnik žičare organizuje rad, održavanje i kontrolu žičare na način kojim se obezbjeđuje funkcionisanje žičare na bezbjedan način.

Rad žičare treba da se prilagodi tehničkim uslovima kao i lokaciji na kojoj se nalazi žičara.

Upravljač žičare, odnosno vlasnik žičare, treba da sva radna mjesta, koja su predviđena u uputstvu za rad postrojenja žičara, popuni kvalifikovanim licima.

Lica odgovorna za rad žičare treba da su osposobljena za taj posao.

Opasnost od pada

Član 34

Radna mjesta i radna područja, uključujući i ona koja se koriste samo povremeno, kao i pristup tim mjestima, projektuju se na način kojim se sprječava pad lica koja se njima kreću.

Ako konstrukcija nije prilagođena, tim licima potrebno je osigurati i bezbjedonosne priključke za ličnu zaštitnu opremu kako bi se spriječili padovi.

II. BEZBJEDONOSNA ANALIZA I BEZBJEDONOSNI IZVJEŠTAJ

Svrha bezbjedonosne analize

Član 35

Prilikom projektovanja i izgradnje žičara i svih rekonstrukcija bezbjedonosnih sklopova, podsistema ili infrastrukture, izrađuje se bezbjedonosna analiza koja obuhvata moguće uslove bitne za bezbjednost sistema i njegove okoline u okviru projektovanja, izvođenja radova i puštanja u rad.

Svrha bezbjedonosne analize je da proizvođač postrojenja žičare ili obavljenog rada na žičari i upravljač žičare, odnosno vlasnik žičare, uzmu u obzir opasnost i rizik i da navedu odgovarajuće uslove za osiguranje bezbjednosti.

Bezbjedonosna analiza je sastavni dio projektne dokumentacije za izgradnju žičare.

Sadržaj bezbjedonosne analize

Član 36

Bezbjedonosnu analizu izrađuje proizvođač žičare za svaki podsistem žičare i sve moguće načine rada, i ta analiza treba da sadrži sve rizike kod postavljanja i rada žičare, kao i posljedice koje iz njih proizilaze.

Prilikom izrade bezbjedonosne analize uzimaju se u obzir svi spoljni uzroci opasnosti, vjetar, lavina, ukrštanje s drugim saobraćajnim sistemima, uređaji koji nijesu sastavni dio žičare. u zaštićenom pojasu žičare, pružanje usluga u zaštićenom pojasu žičare i opasnosti koje mogu nastati iz same žičare.

Bezbjedonosna analiza treba da sadrži mjere koje će se primjenjivati pri sprječavanju uzroka opasnosti.

Ukoliko se opasnost ne može u potpunosti isključiti, bezbjedonosna analiza treba da sadrži mjere kojima se smanjuju posljedice na razumnu mjeru.

Bezbjedonosna analiza treba da utvrditi komponente od kojih zavisi bezbjednost same žičare, putnika i trećih lica.

Bezbjedonosna analiza sadrži analizu: iz područja tehnike žičara, elektro-tehnike, sigurnosne tehnike, zaštite od požara, visokogradnje, geologije, zaštite na radu i uzroka opasnosti koji su posljedica lokalnih uslova, kao što su lavina, poplava, pad kamenja i slično.

Kod proračuna užadi i uzdužnog profila žičare, u okviru bezbjedonosnog izvještaja treba uzeti u obzir karakteristike lokacije, udaljenost ukrštanja između postrojenja žičare ili približavanje vozila žičare drugom objektu.

Bezbjedonosni izvještaj

Član 37

Radi provjere bezbjedonosne analize izrađuje se bezbjedonosni izvještaj, koji sadrži mjere za uklanjanje rizika i opasnih situacija.

Bezbjedonosni izvještaj je sastavni dio projektne dokumentacije.

Sadržaj bezbjedonosnog izvještaja

Član 38

Bezbjedonosni izvještaj obuhvata:

- projektni zadatak;
- ime i adresu naručioca;
- datum;
- ime podnosioca bezbjedonosnog izvještaja i dokaz o njegovoj osposobljenosti;
- izjavu naručioca da je upoznat sa sadržajem bezbjedonosnog izvještaja;
- sadržaj bezbjedonosnog izvještaja;
- opis projekta žičare ili rekonstrukcije sa naznakom građevinskih elemenata i djelova uređaja, odnosno opreme uzete u obzir u bezbjedonosnoj analizi;
- potvrde o kompletnosti projekta, uzimajući posebno u obzir crteže za izgradnju za pojedinačna područja;
- osvrt na pojedinačne bezbjedonosne analize i lica koja su ih izradila, sa osvrtom na njihovu nadležnost i potvrdu kompletnosti bezbjedonosne analize;
- ocjenu uzroka opasnosti, navedenih u bezbjedonosnim analizama;
- ocjenu mjera za smanjivanje uzroka opasnosti i mjera za smanjivanje posljedica opasnosti na razumnu mjeru navedenu u bezbjedonosnoj analizi;
- imena stručnjaka koji su učestvovali u pripremi bezbjedonosnog izvještaja;
- popis bezbjedonosnih komponenti;
- popis podsistema postrojenja žičare;

- popis razgraničenja (razgraničenja između radnog sistema ako su vozilo i mehaničke komponente razdvojene od objekata na trasi, razgraničenje unutar radnog sistema ako je izgradnja i mašinstvo u nosivim konstrukcijama stanica);

- ocjenu razgraničenja pojedinačnih komponenti žičare;

- popis svih potrebnih mjera za postavljanje i rad;

- popis zahtjeva za održavanje i rad za osiguravanje održavanja uređaja i sigurnost rada;

- potvrdu da Izjave o usaglašenosti navedene u projektu za izgradnju odgovaraju uslovima rada i ograničenjima rada projektovanog uređaja;

- izjavu o usaglašenosti prije puštanja u pogon te žičare;

- sve novine pri gradnji i/ili radu (inovacije).

IV. OCJENA USAGLAŠENOSTI BEZBJEDONOSNIH KOMPONENTI

Područje primjene

Član 39

Ocjena usaglašenosti bezbjedonosnih komponenti vrši se u svrhu provjere ispunjavanja osnovnih bezbjedonosnih zahtjeva utvrđenih ovim pravilnikom.

Ocjena usaglašenosti vrši se u fazi projektovanja, proizvodnje, izgradnje žičare i ispitivanja kod preuzimanja konačnog podsistema.

Ocjenu usaglašenosti i kontrole iz st. 1 i 2 ovog člana vrši ovlašćeno, odnosno prijavljeno tijelo u skladu sa članom 20 Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza.

Tehnička dokumentacija za ocjenu usaglašenosti

Član 40

Tehnička dokumentacija, pored sertifikata o ocjenjivanju usaglašenosti podsistema, treba da sadrži:

- konstrukcijske nacрте i proračune, izvođačke crteže, šeme električne i hidraulične opreme, šeme komandnih kružnih tokova, opis kompjuterskih i automatskih sistema, uputstva za rad i servis itd;

- opise i objašnjenja, koji su potrebni za razumijevanje navedenih crteža i šema, kao i načina rada komponente, podsistema i cijelog postrojenja;

- spisak standarda koji se primjenjuju i rješenja koja su utvrđena ovim pravilnikom;

- popis bezbjedonosnih komponenti koje se primjenjuju u podsistemu;

- kopiju Izjave o usaglašenosti za ugrađene bezbjedonosne komponente, zajedno sa odgovarajućim konstrukcijskim nacrtima i jednom kopijom izvještaja o drugim sprovedenim testiranjima i testiranjima kod preuzimanja.

V. BEZBJEDNOST RADA ŽIČARE

Uslovi za rad žičare

Član 41

Žičara se može pustiti u rad samo na osnovu upotrebne dozvole.

Odgovornost za bezbjedan rad žičare

Član 42

Pravno lice koje upravlja žičarom (u daljem tekstu: Upravljač) je odgovorno za bezbjedan rad žičare.

Rad, održavanje i kontrola žičare obavezno se prilagođavaju tehničkim uslovima, kao i rizicima lokacije na kojoj se žičara nalazi.

Uputstvo za rad žičare

Član 43

Uputstvo za rad žičare donosi upravljač žičare, u skladu sa ovim pravilnikom i uputstvima za upotrebu proizvođača.

Na stanicama žičare, u vozilima i u području uticaja postrojenja žičare postavljaju se znakovi upozorenja u vezi sa ponašanjem lica, kao i znakovi opasnosti i upozorenja za kretanje u okolini stanice i u području uticaja postrojenja žičare.

Uslovi prevoza

Član 44

Upravljač utvrđuje opšte uslove prevoza, utvrđuje vozni red, radno vrijeme i cjenovnik, koje ističe u službenim prostorijama, stanicama žičare i drugim odgovarajućim mjestima.

Opšti uslovi prevoza obuhvataju:

- uslove pod kojima se može voziti žičarom;
- pravila ponašanja lica koja se voze žičarom; i
- obaveze poštovanja uputstva lica koje upravlja žičarom.

Održavanje žičare

Član 45

Upravljač treba da organizuje i obezbjedi pravovremeno i stručno održavanje žičare i da vodi evidenciju održavanja i evidenciju intervencija na otklanjanju nepravilnosti u radu žičare.

Godišnji stručni pregled

Član 46

Godišnji stručno tehnički pregled je pregled koji se vrši jednom godišnje, nakon remonta, a po potrebi i češće.

Pregledom iz stava 1 ovog člana utvrđuje se da li je postrojenje žičare ispravno opremljeno i održava li se u skladu s važećim propisima i tehničkim uslovima koji se odnose na konstrukciju, održavanje i opremljenost žičare propisanim uređajima.

Pregled iz stava 1 ovog člana vrši Upravljač, angažovanjem tijela koje ima certifikat akreditacionog tijela.

O izvršenom pregledu iz stava 1 sačinjava se zapisnik.

Sadržaj zapisnika godišnjeg stručnog pregleda

Član 47

Zapisnik o stručnom tehničkom pregledu žičara sadrži:

- 1) opšte podatke;
- 2) podatke o Upravljaču;
- 3) podatke o licima koja su obavila stručni pregled;
- 4) podatke o žičari;
- 5) podatke o dokumentaciji žičare;
- 6) podatke o tehničko-tehnološkoj dokumentaciji žičare;
- 7) podatke o izvršenim ispitivanjima;
- 8) zaključak o izvršenom pregledu, pregledanoj dokumentaciji, izvršenim ispitivanjima i izvedenim zahvatima na žičari koji zadovoljavaju propisane uslove ili opis razloga zbog kojih žičara nije zadovoljila uslove stručnog pregleda;
- 9) ocjenu da li je žičara zadovoljila ili nije zadovoljila uslove pregleda;
- 10) verifikaciju zapisnika sa imenima i prezimenima i svojeručnim potpisima lica koja su prisustvovala pregledu od strane Upravljača i koja su vršila pregled;
- 11) popis priloženih dokumenata o izvršenim mjerenjima i ispitivanjima i priložene kopije dokumenata;
- 12) popis priloženih ocjena i izjava o usaglašenosti komponenti i podsistema žičare i priložene kopije ocjena i izjava;
- 13) zaključak i ocjena godišnjeg stručnog pregleda, koji se sačinjava na osnovu prikupljenih podataka i obavljenog stručnog pregleda.

Zapisnik se sačinjava na obrascu datom u Prilogu I, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Sastavni djelovi zapisnika o stručnom pregledu

Član 48

Dokumentacija koja se prilaže uz zapisnik o stručnom pregledu:

- 1) plan održavanja žičare;
- 2) pisana i ovjerena izjava Upravljača da je žičara održavana prema Planu održavanja;
- 3) popis svih obavljenih radova i izmijenjenih komponenti žičare;
- 4) ocjena i izjava o usklađenosti izmijenjenih komponenti žičare;
- 5) zapisnik o ispitivanju uređaja sa povećanim opasnostima, ispitivanju radne sredine, bezbjednosti i zdravlja prilikom upotrebe radne opreme žičare, bezbjednosti uređaja i mašina, tehničke normative za električne instalacije niskog napona, uređenje i zaštita skijališta;
- 6) izvještaj o vanrednim događajima.

Redovno održavanje

Član 49

Evidencije redovnog održavanja, pregleda ispitivanja, intervencija na otklanjanju nepravilnosti vodi Upravljač.

Evidencija iz stava 1 ovog člana sadrži:

1) podatke o svim obavljenim radnjama (pregledi, održavanje, intervencije, ispitivanje), sa podacima o uređajima koji su kontrolisani, preduzetim mjerama, sa podacima o imenima lica koja su izvodila i kontrolisala radove, sa njihovim potpisima;

2) podatke o užadima i radovima na užadi i to za svako uže posebno:

- tehničke podatke o užadi;
- broju izvještaja o ispitivanju i datum montaže užadi;
- rezultate vizuelnih pregleda;
- rezultate i nalaze nerazornih ispitivanja;
- radovima u vezi s popuštanjem, upletanjem, zalijevanjem, mazanjem i popravkom užadi i ostalim radovima na užadima,
- datum i razlog zamjene užadi.

Dnevni pregledi

Član 50

Dnevni pregledi žičara vrše se prema uputstvu Upravljača.

Rezultati dnevnih pregleda upisuju se u dnevnik žičare.

Sadržaj obrazaca evidencije radova na žičari

Član 51

Evidencija radova na žičari vodi se na obrascu datom u Prilogu II, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Evidencija iz stava 1 ovog člana je sastavni dio Knjige žičare, koja se vodi posebno za svaku kalendarsku godinu, u pisanoj formi.

Evidencija o radovima i pregledu užadi

Član 52

Evidencija (karton užeta) vodi se na obrascu datom u Prilogu III, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Evidencija iz stava 1 ovog člana sadrži: tehničke podatke upisane na osnovu podataka proizvođača užadi, standarde, podatke iz projekta žičare i iz uputstva proizvođača, datume izvršenih pregleda, način vršenja pregleda, utvrđene nepravilnosti i radove koji su izvedeni na užadima.

Izvršni radnici

Član 53

Izvršni radnici na žičarama su:

- vođa i zamjenik vođe žičare;
- rukovaoci postrojenjem;

- izvršni radnici na drugim poslovima.

Vrste poslova, njihov obim i broj izvršnih radnika određuje se u zavisnosti od tipa postrojenja, njegovih karakteristika u skladu sa uputstvom proizvođača.

Poslovi vođe i/ili zamjenika vođe žičare

Član 54

Vođa i/ili zamjenik vođe žičare odgovorni su za siguran rad i održavanje postrojenja žičare za vrijeme njenog rada i moraju biti prisutni ili dostupni na području te žičare.

Vođa i/ili zamjenik vođe žičare preduzimaju mjere, kojima se obezbjeđuje primjena propisa iz zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite životne sredine, a naročito preduzimaju sve potrebne mjere i radnje da:

- 1) se obezbjedi pravilan raspored izvršnih radnika u skladu sa njihovom osposobljenošću;
- 2) se obustavlja upotreba žičare, mašina i uređaja ukoliko ne postoje uslovi za bezbjedan rad;
- 3) se zabrani izvršnom radniku rad ako radi suprotno propisima;
- 4) izvršni radnici koriste propisana lična zaštitna sredstva;
- 5) obezbjedi potreban broj lica osposobljenih za evakuaciju i spašavanje, kao i za pružanje prve pomoći;

Vođa ili zamjenik vođe žičare u okviru svojih poslova naročito:

- 1) odlučuju o otvaranju i zatvaranju postrojenja za javnu upotrebu u skladu s rasporedom vožnje i uslovima rada;
- 2) prilagođavaju broj izvršnih radnika radnim zahtjevima;
- 3) primjenjuju uputstva i propise koji se odnose na rad i održavanje postrojenja;
- 4) obezbjeđuju izvršnim radnicima potrebnu dokumentaciju, važeće propise i tehnička uputstva;
- 5) nadziru rad izvršnih radnika;
- 6) brinu o pravovremenom informisanju nadležnih institucija o svim vanrednim događajima;
- 7) preduzimaju sve potrebne mjere u slučaju vanrednih događaja;
- 8) obezbjeđuju dostupnost i raspoloživost rezervnih djelova i potrošnog materijala;
- 9) provjeravaju ispravnost vođenja propisane dokumentacije;
- 10) obezbjeđuju da su na vidljivim mjestima postavljena uputstva putnicima za sigurno korišćenje žičare.

Poslovi rukovaoca postrojenja žičare

Član 55

Rukovaoci postrojenja žičare naročito:

- 1) izvršavaju poslove po nalogu vođe i/ili zamjenika vođe žičare raspoređujući ih na odgovarajuće radno mjesto;
- 2) su dužni da se pridržavaju propisanih uputstava i zahtjeva;
- 3) provjeravaju ispravnost stanja postrojenja;
- 4) brinu o bezbjednom radu žičare;

5) kontrolišu uslove vožnje i brinu o vozilima i o drugim tehničkim uslovima na trasi;

6) u slučaju vanrednih događaja pravovremeno obavještavaju vođu i/ili zamjenika vođe žičare u cilju preduzimanja neophodnih aktivnosti za otklanjanje posljedica vanrednog događaja i obavještavanja nadležnih institucija.

Poslovi drugih izvršnih radnika

Član 56

Drugi izvršni radnici treba da izvršavaju poslove u skladu sa:

- uputstvima za rad;
- nalogima vođe i/ili zamjenika vođe i/ili rukovaoca postrojenja žičare.

VI. POSTUPAK PRILIKOM VANREDNOG DOGAĐAJA

Vanredni događaj

Član 57

Vanredni događaj je neželjeni, nenamjerni ili neočekivani događaj u radu žičara ili redosljed događaja, koji ima ili je mogao imati štetne posljedice za bezbjedan rad.

Vanredni događaji su ozbiljna nesreća, nesreća, izbjegnuta nesreća i poremećaj.

Ozbiljna nesreća je vanredni događaj u saobraćaju žičarom koji je za posledicu imao smrt i/ili tešku fizičku povredu najmanje jedne osobe, i/ili veliku materijalnu štetu na postrojenjima žičara ili okolini.

Nesreća je vanredni događaj sa štetnim posledicama u saobraćaju žičara.

Izbjegnuta nesreća je vanredni događaj u saobraćaju žičara koji je za posledicu mogao imati tešku fizičku povredu najmanje jedne osobe, i/ili veću materijalnu štetu na žičarama ili u okolini.

Poremećaj je bilo koji događaj, osim ozbiljne nesreće i nesreće, povezan s radom postrojenja žičare, a koji utiče na bezbjedan tok saobraćaja.

Plan evakuacije i spasavanja

Član 58

Upravljač žičarom treba da sačini plan evakuacije i spasavanja za sva postrojenja žičare, osim skiliftova sa vučnim užetom, na osnovu kojeg se putem periodičnih vježbi dokazuje da organizacija evakuacije i spasavanja ispunjava propisane uslove.

VII. EVIDENCIJE ŽIČARA

Sadržaj evidencije žičara

Član 59

Evidenciju žičare vodi Upravljač na obrascu datom u Prilogu IV, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Evidencija iz stava 1 ovog člana obuhvata:

- 1) tehničke i tehnološke karakteristike žičara;

- 2) podatke o odobrenju za rad žičara;
- 3) podatke o Upravljaču;
- 4) podatke o pravnim ili fizičkim licima koji vrše tehnički pregled; i
- 5) rješenje o odobrenju za građenje i upotrebnu dozvolu.

Sastavni dio evidencije iz stava 1 ovog člana je i evidencija o podacima o radu žičara, izvršenim kontrolama, vanrednim događajima na žičarama, kao i podatke o godišnjem tehničkom pregledu žičara.

VIII. ZAVRŠNA ODREDBA

Stupanje na snagu

Član 60

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 03-4690/2

Podgorica, 2. oktobra 2014. godine

Ministar,

Ivan Brajović, s.r.

***NAPOMENA REDAKCIJE:** Priloge u PDF formatu možete preuzeti putem interneta klikom na sledeći link:*

[Prilozi](#)